

Glosar

Audiere

O comisie parlamentară poate organiza o audiere cu experți, atunci când acest lucru este considerat util pentru activitatea sa. De obicei, audierile sunt publice.

Aviz (al unei comisii)

Comisiile parlamentare sesizate în legătură cu un subiect pot solicita avizul altor comisii. Președintele și raportorul comisiei sesizate pentru aviz sunt adesea invitați să participe la reuniunile comisiei competente. În cele mai numeroase cazuri, avizul se transmite sub forma unui raport scris.

Banca Centrală Europeană

Banca Centrală Europeană (BCE) gestionează moneda unică a UE, euro, și urmărește să asigure stabilitatea prețurilor la nivelul Uniunii. Este competentă cu definirea și punerea în aplicare a politicii economice și monetare a UE. Face parte dintre cele 7 instituții ale UE.

Banca Europeană de Investiții

Banca Europeană de Investiții (BEI) sprijină proiecte din statele membre ale UE și investește în viitoarele țări membre și în țările partenere. BEI împrumută fonduri de pe piețele de capital. În loc să se bazeze pe bugetul UE, și acordă împrumuturi în condiții favorabile pentru proiecte care se înscriu în obiectivele politicii Uniunii. Este proprietatea celor 28 de state membre ale UE.

Carte albă

Cărțile albe ale Comisiei sunt documente care conțin propuneri de acțiune a Uniunii într-un anumit domeniu. În anumite cazuri, se înscriu în continuarea unei cărți verzi publicate pentru a lansa un proces de consultare la nivel european. Dacă este primită favorabil de către Consiliu, cartea albă se poate materializa sub forma unui program de acțiune al Uniunii în domeniul în cauză.

Carte verde

Cărțile verzi sunt publicate de Comisia Europeană pentru a stimula dezbaterile cu părțile interesate la nivel european. Pot avea drept rezultat propuneri de acțiuni ale Uniunii, expuse în cadrul unor cărți albe.

Cartonaș galben

Noile propuneri legislative prezentate de Comisie se transmit parlamentelor naționale. Dacă o treime dintre acestea consideră că proiectul de act legislativ nu respectă principiul subsidiarității, Comisia trebuie să-și revizuiască propunerea și să decidă dacă o menține, o amendează sau o retrage, motivându-și decizia.

Cartonaș portocaliu

Atunci când Comisia prezintă o nouă propunere legislativă, aceasta este transmisă parlamentelor naționale. Dacă majoritatea acestora constată că proiectul de act legislativ nu respectă principiul subsidiarității, Comisia trebuie să-și reexamineze propunerea. În cazul în care își menține propunerea, Comisia trebuie să-și justifice poziția sub forma unui aviz motivat. În cazul în care Consiliul și Parlamentul votează în primă lectură împotriva propunerii, aceasta este abandonată.

Codexiciz

Acest termen a fost utilizat anterior pentru a desemna actuala procedură legislativă ordinară. Se folosește în continuare cu titlu neofical.

Colegiul comisarilor

Colegiul este format din 28 de comisari europeni.

Comisar

Comisia Europeană este formată din comisari, iar Președintele Comisiei încredințează fiecărui comisar răspunderea cu privire la un anumit domeniu de politică. În prezent, sunt 28 de comisari: câte unul din fiecare stat membru.

Comisia Europeană

Comisia Europeană (CE) este organul executiv al UE și reprezintă interesele Uniunii în ansamblul său. CE propune noua legislație a UE și se asigură de aplicarea corectă a acesteia. Comisia Europeană este una dintre cele 7 instituții ale UE.

Comisie a Parlamentului European

Comisiile permanente ale Parlamentului elaborează, amendează și adoptă propuneri legislative, asupra cărora Parlamentul în ansamblu se pronunță prin vot în cadrul ședințelor în plen. Componenta politică a comisiilor o oglindește pe cea a Parlamentului. PE poate înființa subcomisii, comisii speciale temporare și comisii oficiale de anchetă.

Comisii asociate

Dacă un subiect care urmează să fie dezbătut în cadrul Parlamentului intră, într-o măsură aproape egală, în competența a două sau a mai multor comisii sau dacă diferite aspecte ale subiectului intră în competența a două sau a mai multor comisii, una dintre acestea este desemnată drept comisie competentă în fond, iar celelalte devin comisii asociate. Comisia competentă în fond și comisiile asociate stabilesc de comun acord un calendar al lucrărilor, iar raportorii în cauză se informează reciproc și încearcă să cadă de acord asupra fondului pe care urmează să le propună comisiilor respective, precum si asupra pozițiilor pe care le adoptă în cazul amendamentelor. Tot ei stabilesc o repartitie a domeniilor de competență.

Comitet de conciliere

Comitetul de conciliere se reunește în etapa de conciliere a procedurii legislative ordinare. Este alcătuit dintr-un număr egal de reprezentanți ai statelor membre și de deputați din Parlamentul European (în prezent 28/28). Comitetul răspunde de redactarea unui text comun, care este supus spre aprobare Consiliului și Parlamentului în cadrul celei de-a treia lecturi.

Comitetul Economic și Social European

Comitetul Economic și Social European este un organ consultativ al Uniunii Europene, format din 353 de membri, care reprezintă societatea civilă, angajatorii și lucrătorii. Comitetul trebuie consultat în legătură cu procesul decizional al UE în materie de economie și politică socială.

Comitetul Regiunilor

Comitetul Regiunilor este un organ consultativ al UE format din 353 de membri, care reprezintă autoritățile locale și regionale. Trebuie consultat pe parcursul procesului decizional al Uniunii Europene din următoarele domenii: coeziunea economică și socială, rețelele transeuropene de infrastructură, sănătatea, educația și cultura, politica de ocupare a forței de muncă, politica socială, mediul, formarea profesională și transporturile.

Conciliere

Concilierea este cea de-a treia și ultima etapă a procedurii legislative ordinare. Are loc în cazul în care Parlamentul și Consiliul nu reușesc să ajungă la un acord asupra unei proceduri legislative pe durata primelor două lecturi. Delegațiile din partea Consiliului și a Parlamentului încearcă să ajungă la un compromis acceptabil din punctul de vedere al ambelor părți.

Conferința președinților

Conferința președinților organizează activitatea Parlamentului și planificarea legislativă, decide competențele și componența comisiilor și delegațiilor și este competentă pentru relațiile cu alte organe si instituții ale Uniunii Europene, cu parlamentele naționale și cu țările terțe. Este compusă din Președintele Parlamentului și președinții grupurilor politice.

Conferința președinților de comisie

Conferința președinților de comisie a Parlamentului este compusă din președinții tuturor comisiilor permanente și speciale. Sarcina sa este de a îmbunătăți cooperarea dintre comisiile PE.

Consiliul European

Consiliul European reunește șefii de stat sau de guvern ai statelor membre ale UE. Ia decizii cu privire la prioritățile politice generale, adoptă inițiativele importante și nu exercită funcții legislative. Face parte dintre cele 7 instituții ale UE.

Consiliul Uniunii Europene

Consiliul Uniunii Europene, cunoscut în general sub denumirea de Consiliu (anterior, Consiliul de Miniștri) reprezintă guvernele statelor membre ale UE. Împreună cu Parlamentul European, Consiliul adoptă legislația propusă de Comisia Europeană. Este una dintre cele 7 instituții ale UE.

Consultare publică

În cadrul consultărilor publice, Comisia Europeană invită diferitele părți implicate, cum ar fi autoritățile publice, autoritățile statelor membre, întreprinderile, organizațiile (private), asociațiile sectorelor industriale și cetățenii, să-și prezinte opiniile cu privire la legislația pe care intenționează s-o adopte. De obicei, aceste consultări au loc prin intermediul unui chestionar cu întrebări deschise și închise.

COREPER

Un comitet al Consiliului format din reprezentanți permanenți ai statelor membre, care pregătesc activitatea Consiliului. Din COREPER I fac parte reprezentanții permanenți adjuncți, iar COREPER II este format din reprezentanți permanenți.

Curtea de Conturi Europeană

Curtea de Conturi Europeană verifică finanțele Uniunii. Rolul său este de a îmbunătăți gestiunea financiară a UE și de a întocmi rapoarte cu privire la utilizarea fondurilor publice. Face parte dintre cele 7 instituții ale UE.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

Curtea de Justiție (CJUE) interpretează dreptul Uniunii și se asigură de aplicarea sa uniformă în toate statele membre. De asemenea, soluționează litigiile juridice dintre guvernele statelor membre ale UE, persoane fizice, societăți sau organizații, pe de o parte, și instituțiile Uniunii Europene, pe de altă parte. Este una dintre cele 7 instituții ale UE.

Decizie

O decizie este obligatorie pentru destinatarii (care pot fi un stat membru al UE sau o societate) și este direct aplicabilă.

Declaratie scrisă

O declarație scrisă este un text cu o lungime de maximum 200 de cuvinte care se referă la unul dintre domeniile de competență ale Uniunii Europene, prezentat de cel mult 5 deputați în Parlamentul European. Dacă este semnată de majoritatea deputaților în Parlamentul European, se transmite instituției căreia îi este adresată. Deputații pot apela la declarații scrise pentru a lansa sau relansa o dezbatere pe marginea unui subiect care este de resortul Uniunii.

Deputat în Parlamentul European

Deputații din Parlamentul European sunt aleși în mod direct pentru o perioadă de cinci ani. Cei 751 de deputați reprezintă cetățenii Uniunii Europene.

Directivă

O directivă este un act legislativ care prevede un obiectiv ce trebuie atins de toate statele membre ale UE, însă lasă la latitudinea fiecăruia dintre ele decizia privind metoda care trebuie aplicată.

Drept de inițiativă

Datorită dreptului de inițiativă care îi este conferit, Comisia este abilitată să prezinte propuneri fie pentru că acest lucru este prevăzut în mod expres de tratate, fie deoarece consideră a fi însăși cea este necesară o astfel de propunere. De asemenea, Consiliul și Parlamentul European pot solicita Comisiei să formuleze propuneri.

Dreptul Uniunii Europene

Dreptul UE se împarte în legislația „primară” și cea „secundară”. Tratatetele (legislația primară) stau la baza întregii acțiuni a UE. Legislația secundară, care include regulamentele, directivele și deciziile, decurge din principiile și obiectivele stabilite în tratate.

Grup politic

Deputații din Parlamentul European nu sunt organizați pe naționalități, ci în funcție de afilițiile politice. În prezent, Parlamentul European numără 7 grupuri politice. Deputații se pot alinia la un singur grup politic. Unii deputați nu sunt afiliați la niciun grup, purtând denumirea de deputați neafiliați.

Grupul pentru relații interinstituționale

Este un organ al Comisiei care răspunde de coordonarea relațiilor politice, legislative și administrative cu celelalte instituții, în special cu Parlamentul European și Consiliul. Reunește membri din partea tuturor cabinetelor comisarilor însărcinați cu monitorizarea afacerilor interinstituționale.

Inițiativa cetățenească

Inițiativa cetățenească oferă unui număr de un milion de cetățeni din cel puțin un sfert din statele membre ale UE posibilitatea de a solicita Comisiei Europene să prezinte noi propuneri legislative în domeniile care țin de competența sa.

Întrebări parlamentare

Întrebările parlamentare sunt adresate de către deputații europeni altor instituții și organe ale Uniunii Europene, care trebuie să ofere un răspuns într-un termen dat. Întrebările parlamentare sunt o formă directă de control parlamentar asupra celorlalte instituții și organe ale UE.

Jurnalul Oficial

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) cuprinde legislația Uniunii Europene, informații referitoare la Uniune, precum și anunțuri și acte pregătitoare din procedurile legislative. Se publică în fiecare zi lucrătoare în toate limbile oficiale ale UE. Doar actele legislative publicate în JO au forță juridică obligatorie.

Limbă oficială

Numărul limbilor oficiale ale UE este de 23: bulgara, ceha, croată, daneza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greacă, italiana, irlandeza, letona, lituaniana, maghiara, malteză, olandeza, polona, portugheza, româna, slovacă, slovena, spaniola și suedeză. Întreaga legislație a UE se publică în toate limbile oficiale.

Majoritate absolută (în Parlamentul European)

Majoritate absolută înseamnă majoritatea în raport cu numărul total al deputaților din Parlamentul European (inclusiv deputații absenți) și cei care nu au participat la vot). În configurația actuală a Parlamentului European, cu 751 de deputați, pragul-limită de obținere a majorității absolute este de 376 de voturi.

Majoritate calificată în Consiliu

Votul cu majoritate calificată în cadrul Consiliului corespunde unei proporții de cel puțin 55% din membrii Consiliului (statele membre), reunind cel puțin 16 țări și reprezentând cel puțin 65% din populația Uniunii Europene. O minoritate de blocaj va putea fi constituită doar cu participarea a cel puțin patru membri ai Consiliului.

Majoritate simplă (în Parlamentul European)

O propunere se adoptă cu majoritate simplă atunci când numărul voturilor „pentru” este mai mare decât numărul voturilor „împotriva”.

Parlamentul European

Compus din 751 de deputați din 28 de țări aleși în mod direct, Parlamentul European (PE) reprezintă cetățenii Uniunii. Acționează în calitate de colegiator, alături de Consiliu, în aproape toate domeniile dreptului Uniunii și exercită controlul asupra celorlalte instituții ale UE. Face parte dintre cele 7 instituții ale UE.

Practici adesele Parlamentului European

Orice cetățean și rezident al UE, precum și orice societate, organizație sau asociație cu sediul în UE pot adresa Parlamentului o petiție cu privire la orice subiect care este de resortul Uniunii și care îi afectează în mod direct. Aceste petiții oferă Parlamentului European ocazia de a atrage atenția asupra oricărei încălcări a drepturilor cetățenilor europeni comise de un stat membru, o autoritate locală sau o altă instituție.

Plen

Perioadele de sesiune în plen ale Parlamentului au loc de 12 ori pe an la Strasbourg. În timp ce la Bruxelles se desfășoară perioade de sesiune mai scurte. Ședințele în plen le oferă celor 751 de deputați europeni posibilitatea de a se reuni pentru a dezbate și a se pronunța prin vot cu privire la legislație, precum și de a adopta rezoluții politice.

Președintele Parlamentului European

Președintele Parlamentului European prezidează perioadele de sesiune în plen, Conferința președinților și Biroul (care este constituit din vicepreședinți). El reprezintă Parlamentul în Uniunea Europeană și pe scena internațională.

Președinția Consiliului

Președinția Consiliului Uniunii Europene este exercitată de către statele membre prin rotație câte 6 luni. Consiliul se reunește în 10 configurații, fiecare dintre acestea fiind prezidată de către ministrul de resort al statului membru care exercită președinția, cu excepția Consiliului Afaceri Externe, a cărui președinție permanentă este exercitată de către Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și de politica de securitate.

Procedura legislativă ordinară

În cadrul procedurii legislative ordinare (denumită, anterior, codexiciz), Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene decid în comun cu privire la propunerile Comisiei într-o serie largă de domenii (de exemplu, guvernarea economică, imigrația, energia, transporturile, mediul și protecția consumatorilor). Cea mai mare parte a legislației Uniunii Europene se adoptă în prezent în acest mod.

Proportionalitate

Conform principiului proporționalității, implicarea instituțiilor Uniunii Europene trebuie limitată la ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor tratatelor.

Propunere modificată (propunerea Comisiei după prima lectură în PE)

Între prima lectură din cadrul Parlamentului și prima lectură din cadrul Consiliului, Comisia își poate modifica propunerea pentru a îngloba amendamentele Parlamentului care, în opinia sa, pot îmbunătăți propunerea inițială și/sau pot facilita, după toate probabilitățile, ajungerea la un acord între Parliament și Consiliu.

Punct A

Punctele de pe ordinea de zi a Consiliului se împart în două categorii: A și B. Prin litera A sunt desemnate punctele asupra cărora s-a ajuns la un acord și care pot fi adoptate fără dezbateri. Nu se exclude însă posibilitatea ca oricare dintre membrii Consiliului sau ai Comisiei să-și exprime opinia atunci când se supune la vot punctul în cauză.

Punct B

Punctele de pe ordinea de zi a Consiliului se împart în două categorii: A și B. Prin litera B sunt desemnate punctele asupra cărora nu s-a ajuns la un acord și care urmează să fie supuse dezbaterii. Adesea, este vorba despre subiecte delicate din punct de vedere politic.

Raport

De fiecare dată când îi se transmite o propunere din partea Comisiei, comisiile parlamentare numesc un raportor însărcinat să elaboreze un raport. Acest text este constituit din amendamente aduse propunerii, justificări suocente și o expunere de motive, precum și dintr-o declarație financiară care evaluează impactul financiar al propunerii și compatibilitatea sa cu bugetul pe termen lung.

Raport din proprie inițiativă

Pe lângă rapoartele legislative, comisiile parlamentare pot elabora „rapoarte din proprie inițiativă”, referitoare la subiecte care țin de competența lor. Aceste rapoarte pot constitui mijloace de sensibilizare cu privire la un anumit subiect.

Raportor

Deputat în Parlamentul European numit de comisia parlamentară competentă pentru a examina o propunere legislativă, care va pilota propunerea de-a lungul procedurii parlamentare și va elabora un raport pe tema respectivă.

Raportor alternativ

Raportorul alternativ este un deputat în Parlamentul European care monitorizează un dosar sau un raport parlamentar în numele unui grup politic diferit de cel al raportorului.

Regulament

Un regulament este un instrument direct aplicabil al dreptului Uniunii care are forță juridică obligatorie în toate statele membre. Punerea în aplicare a regulamentelor Uniunii nu necesită nicio acțiune din partea guvernelor naționale.

Reuniuni comune ale comisiilor

Dacă un subiect în legătură cu care este sesizat Parlamentul nu poate fi încredințat unei singure comisii competente, deoarece ține în mod clar de competența mai multor comisii, raportorii în cauză întocmesc un singur proiect de raport, care este votat în comun de comisiile implicate, în cadrul unor reuniuni prezidate în comun de președinții comisiilor în cauză.

Secretarul General al Consiliului

Conduce Secretariatul General al Consiliului, care acordă asistență Consiliului și Consiliului European. Alături de Președintele Consiliului, semnează toate actele adoptate în comun de Parliament și de Consiliu.

Secretarul General al Parlamentului European

Este funcționarul cu rangul cel mai înalt în Parlamentului și răspunde de administrarea instituției. Asigură buna desfășurare a activității parlamentare, sub conducerea Președintelui și a Biroului. Alături de Președinte, verifică și semnează toate actele adoptate în comun de Parliament și de Consiliu.

Subsidiaritate

În virtutea principiului subsidiarității și cu excepția domeniilor în care are competență exclusivă, UE trebuie să intervină doar dacă acțiunea sa este mai eficace decât acțiunile întreprinse la nivel național, regional sau local. Prin intermediul unor controale efectuate în mod constant, se verifică dacă acțiunea întreprinsă la nivelul Uniunii este justificată.

Text comun

Text adoptat de Comitetul de conciliere în cadrul procedurii de conciliere. Face obiectul unui vot unic în cadrul Parlamentului și al Consiliului. La acest text se pun pot depune amendamente.

Tratate

Tratatul este un acord cu forță juridică obligatorie încheiat între statele membre ale Uniunii, care stabilește obiectivele Uniunii, normele aplicabile instituțiilor acesteia, modalitățile de adoptare a deciziilor și relația dintre UE și statele sale membre.

Tratatul de la Amsterdam

Tratatul de la Amsterdam a intrat în vigoare la 1 mai 1999, având drept scop să reformeze instituțiile Uniunii Europene, astfel încât terenul să fie pregătit pentru viitoarele aderări. A amendat, renuțierotat și consolidat tratatele UE și CEE și a extins posibilitățile de utilizare a codexiciz.

Tratatul de la Lisabona

Tratatul de la Lisabona a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009 și cuprinde tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Tratatul de la Lisabona a acordat mai multă putere Parlamentului European, a modificat procedurile de vot din cadrul Consiliului, a introdus inițiativa cetățenească, a creat funcția de președinte permanent al Consiliului European, a instituit un nou înalt Reprezentant pentru afaceri externe, a înființat un nou serviciu diplomatic al Uniunii și a clarificat care sunt competențele care aparțin Uniunii, care sunt cele care aparțin statelor membre și care sunt cele comune. A schimbat numele codexicizii în procedură legislativă ordinară și a crescut numărul domeniilor în care se aplică aceasta.

Tratatul de la Maastricht

Tratatul de la Maastricht sau Tratatul privind Uniunea Europeană a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993. Acesta a instituit Uniunea Europeană (care a succedat Comunităților Europene), a introdus codexicizia și cooperarea între guvernele statelor membre ale UE în materie de apărare, justiție și afaceri interne, a deschis calea către uniunea economică și monetară și a introdus elemente specifice unei uniuni politice (cetățenia, o politică comună în materie de afaceri externe și interne).

Tratatul de la Nisa

Tratatul de la Nisa a intrat în vigoare la 1 februarie 2003. Scopul său a fost să reformeze instituțiile, astfel încât UE să poată funcționa în mod eficient în condițiile în care numărul statelor membre urma să ajungă la 25. A introdus metode de schimbare a compoziției și de redefinire a sistemului de vot din cadrul Consiliului.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) [5]

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) își are originea în Tratatul de la Roma din 1958, care a suferit numeroase modificări de-a lungul istoriei. TFUE expune în detaliu organizarea și funcționarea Uniunii Europene și este unul dintre cele două tratate principale pe care se întemeiază în prezent UE.

Tratatul privind Uniunea Europeană TUE

Tratatul de la Maastricht, în vigoare din 1993, a fost amendat în Tratatul de la Lisabona, fiind redenumit Tratatul privind Uniunea Europeană. TUE instituie UE ca entitate cu personalitate juridică și definește valorile, obiectivele, instituțiile și competențele acesteia. Este unul dintre cele două tratate principale pe care se întemeiază în prezent UE.

Trilog

Reuniuni informale la care iau parte Parlamentul European, Consiliul și Comisia și care au drept scop ajungerea la un acord asupra unui pachet de amendamente sau a formulării actelor legislative care să fie acceptabil și pentru Consiliu, și pentru Parliament.

Unanimitate (în cadrul Consiliului)

Unanimitatea necesită ca toate statele membre ale Uniunii să fie de acord asupra unei propuneri sau ca aceasta să fie adoptată de Consiliu. Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, doar un număr limitat de politici decedate despre subiecte trebuie să adoptate cu unanimitate de voturi.